

מבנה ארגונומי במכון חליבה

< למנוע פעולות הדורשות תנועות ידיים מעל לגובה הכתפים או מתחת לגובה המרפקים; < למנוע הושטת ידיים מעבר למרחק הדורש הטיית הגוף יותר מדי קדימה (או הצדה); < היכולת להגיע אל העטין בלי הגבלה כלשהי על ידי מכשולים במפלס החליבה, כגון עמודים, מוט זיגוג, רגלי בהמות; < האפשרות לראות את העטין ויתר נקודות הפעילות במצבים הנוחים ביותר, בלא צורך להתכופף או להפנות את הראש. האזור המיטבי בכיוון האופקי הוא 25-50 ס"מ לפני החולב, בעוד בכיוון האנכי קובע גובה קומתו של החולב. הטבלה מראה כמה מצבים במכון חליבה לצאן, כפי שהם נובעים מגובה קומתו של החולב. אף שכאן מדובר בעטינים של צאן ועזים, שהם יותר קרובים לרצפה בהשוואה לפרות, יש להניח, המרווח בין רצפת בורהחולב למפלס הבהמות נע בין 85-95 ס"מ. אם מתוך איזה שהיא סיבה לא ניתן שהחולב יעבוד במצב המיטבי, אפשר לסבול הטיית הגוף קדימה עד 10% ביחס לעמידה ישרה (ציר הגוף), לכל היותר.

בבטאון מגדלי הצאן והעזים באיטליה OVINI E CAPRINI מלפני מספר חודשים הופיעה עבודה בנושא "המבנה הארגונומי של מקום העבודה במכון חליבה למע"ג קטנים" דהיינו כבשים ועזים. אם גם רב המאמר עוסק בהבטים הנובעים מגודל המע"ג הללו והצורך לחלוב אותן במכון חליבה, הלוא כמה הערות מקדימות עוררו סקרנותי. מדובר בהבטים המתיחסים לחולב ולנוחיותו הגופנים בביצוע החליבה. המונח אֶרְגוֹנוֹמִיָה מקורו ביוונית ergon (עבודה) + nomos (לנהל, לפקח) וכוונתו חקר יעילותם של אנשים בסביבת פעילותם/ עבודתם. אם כן, המאמר מסכם מחקר שנערך בקשר לקביעת המבנה הארגונומי המיטבי עבור האדם והבהמה במכון החליבה. כאן נביא רק אותן הערות המתייחסות לאדם ושהן כלליות ונכונות לגבי נוחיותו. בשעת החליבה במכון ישנם מצבים שונים של גוף החולב, שהם יותר, או פחות נוחים ומעייפים עבורו. לפי כך, קודם כל צריך לנסח איזה הוא מצב נח לאדם ביחס למרחב העבודה שלו. הקריטריונים העיקריים בהקשר זה הם:

הפרש בין מפלס החולב ומפלס הבהמות	גובה מרבי לפעולות	מרחק מרפק-רצפה	קומת החולב
85	178	98	158
90	188	104	168
95	198	108	178

הערה: כל המיזות בטבלה בס"מ.